
Van: NOAB Adviesgroep BTW-INSTITUUT – Ilse van Noije LLM

Datum: 22 januari 2026

Categorie: Btw

Onderwerp: Paarden en btw

1. Inleiding

De btw-behandeling van activiteiten binnen de paardensector kan ingewikkeld zijn en is daardoor vaak onderwerp van discussie. De sector kent een grote diversiteit aan activiteiten, van fokkerij, handel en training tot recreatie en sport. Daarin spelen niet alleen nationale wetten een rol, maar ook Europese jurisprudentie en beleidsbesluiten. Deze praktijknotitie biedt een overzicht van de belangrijkste aandachtspunten bij de btw-behandeling van activiteiten in de hippische sector.

2. Aankoop en verkoop van paarden

Btw-ondernemerschap

De verkoop van een paard is in beginsel een belastbare prestatie voor de btw. Of de levering daadwerkelijk met btw belast is hangt af van de status van de verkoper en de aard van de verkoop. Allereerst is het van belang onderscheid te maken tussen hobbymatige handel en handel op professionele basis. Wanneer een particulier hobbymatig met paarden bezig is, af en toe een paard koopt, traint en verkoopt en niet structureel opbrengsten ontvangt, dan kwalificeert de particulier niet als btw-ondernemer en is de verkoop van het paard niet belast met btw. Wordt er op bedrijfsmatige basis gehandeld, structureel, op grotere schaal en met het oogmerk winst te behalen, dan is er sprake van professionele handel en kwalificeert de handelaar als btw-ondernemer. De verkoop van de paarden is in dit geval belast met btw. De btw moet in beginsel worden berekend over de gehele verkoopwaarde van het paard. Een uitzondering op dit uitgangspunt is wanneer een professionele handelaar (die kwalificeert als btw-ondernemer) een paard koopt van een particulier (geen btw-ondernemer) en dit vervolgens verkoopt. Bij de verkoop moet de handelaar btw in rekening brengen. In dit geval mag de margeregeling worden toegepast, met als gevolg dat de btw over het verschil tussen de inkoopwaarde en de verkoopwaarde (de winstmarge) wordt afgedragen. De handelaar moet beschikken over een inkoopverklaring en moet de term 'margeregeling van toepassing' vermelden op de factuur.

Het reguliere btw-tarief van 21% is van toepassing op de verkoop van paarden. Op de levering van paarden bestemd voor landbouw, slacht of opfok was tot 2025 het verlaagde btw-tarief van 9% van toepassing. Dit zijn paarden die uitsluitend gebruikt worden voor de fokkerij of het werken op het land. Sinds 1 januari 2025 geldt als gevolg van de afschaffing van de landbouwregeling ook voor de levering van deze paarden het 21%-tarief. Op de levering van paardenvlees bestemd voor menselijke consumptie is het verlaagde btw-tarief van 9% van toepassing. Het verlaagde tarief geldt alleen voor het eindproduct dat als voedingsmiddel wordt beschouwd.

In- en verkoop binnen Europa

Als een Nederlandse particulier of btw-ondernemer een paard aankoopt van een particulier uit een andere EU-lidstaat, dan is er geen btw verschuldigd over de aankoop van het paard. Wordt het paard aangekocht van een btw-ondernemer uit een andere lidstaat, dan is er wel btw verschuldigd over de aankoop. Als de koper een btw-ondernemer is en het paard naar Nederland wordt vervoerd, dan is er sprake van

een intracommunautaire verwerving in Nederland en is de koper verwervingsbtw verschuldigd.¹ In dat geval brengt de verkoper geen btw in rekening en is de koper Nederlandse btw verschuldigd. Op de factuur moet “intracommunautaire levering” worden vermeld en het geldige btw-nummer van de koper. De koper moet de verschuldigde 21% btw opnemen in rubriek 4b van de btw-aangifte en mag deze verschuldigde btw in aftrek brengen in rubriek 5b indien het paard wordt gebruikt voor btw-belaste activiteiten, zodat er per saldo geen btw betaald hoeft te worden.

In de situatie dat een Nederlandse particuliere verkoper die niet als btw-ondernemer kwalificeert een paard verkoopt aan een koper in een andere EU-lidstaat geldt dat er geen btw berekend hoeft te worden. Als de verkoper btw-ondernemer is en een paard levert aan een koper in een andere EU-lidstaat, dan is er sprake van een intracommunautaire levering. Deze levering is belast in Nederland tegen het 0%-tarief wanneer de koper het vervoer naar de andere EU-lidstaat kan aantonen en hij een geldig EU-btw-nummer ontvangt van de koper.² Het geldige EU-btw-nummer van de koper moet op de factuur staan, en de vermelding “intracommunautaire levering”. De levering moet in rubriek 3b van de btw-aangifte vermeld worden.

Export en import

De verkoop van een paard, waarbij het paard vervoerd wordt van een land binnen de EU naar een land buiten de EU, is een uitvoer voor de btw. Op het uitvoeren van goederen is het 0%-tarief van toepassing.³ De uitvoer moet worden aangetoond door een uitvoeraangifte of bewijs van transport. Uit recente jurisprudentie van de Rechtbank Zeeland-West-Brabant volgt dat het 0%-tarief voor uitvoerleveringen slechts kan worden toegepast wanneer de uitvoer rechtstreeks verband houdt met de levering. De rechtbank oordeelde dat het nultarief niet van toepassing was op de verkoop van een paard aan een Amerikaanse koper, omdat het paard na de verkoop nog deelnam aan meerdere Europese wedstrijden en pas vier maanden later werd uitgevoerd. De rechtbank oordeelde dat de beschikkingsmacht reeds vóór de uitvoer was overgedragen aan de koper, zodat de uitvoer geen onderdeel meer vormde van de levering.⁴ Een vergelijkbare lijn werd in een latere uitspraak gevolgd. Er werd een sportpaard verkocht aan een koper buiten de EU, waarna het paard vóór de uitvoer deelnam aan een selectiewedstrijd onder verantwoordelijkheid van de koper. De rechtbank oordeelde dat de levering in Nederland had plaatsgevonden en dat de latere uitvoer naar Maleisië geen verband meer hield met de levering.⁵ Het is dus van belang dat de uitvoer spoedig na de levering plaatsvindt, en dat het paard niet tussentijds gebruikt wordt. De verkoop van een paard door een particulier aan een partij buiten de EU is niet onderworpen aan btw-heffing.

De levering van een paard vanuit buiten de EU aan een koper binnen de EU is een invoer voor de btw, waarover 21% btw verschuldigd is. De partij die het paard in het vrije verkeer brengt is btw verschuldigd bij de invoer. De douane heft btw bij de invoer over de douanewaarde van het paard. De douanewaarde is opgebouwd uit de waarde van de goederen + invoerrechten + transportkosten tot de EU-grens.⁶ Wanneer de invoer van paarden vaker plaatsvindt is het aan te raden dat de importeur een zogeheten artikel 23-vergunning aanvraagt. De btw bij de invoer kan in dat geval worden verlegd naar de btw-aangifte.⁷

¹ Art. 17a, lid 1 Wet op de Omzetbelasting 1968 (Wet OB).

² Art. 9 lid 2, onderdeel b jo. Tabel II, post a.6. Wet OB.

³ Art. 9 lid 2 onderdeel b jo. Tabel II, post a.2 Wet OB.

⁴ Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 15 mei 2024, BRE 23/1230.

⁵ Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 21 januari 2025, BRE 23/8969 en 23/8970.

⁶ Art. 1 lid 1 onderdeel b jo. 19 lid 1 jo. 22 lid 1 Wet OB.

⁷ Art. 23 Wet OB.

Dat biedt een liquiditeitsvoordeel omdat de importeur de btw in de aangifte verschuldigd wordt en deze btw gelijktijdig mag terugvorderen, zodat er per saldo geen btw hoeft te worden afgedragen. Als een paard door een particulier wordt ingevoerd is er ook btw bij de invoer verschuldigd.

Een deel van het eigendom verkopen

Het komt ook voor dat een deel van het eigendom van een paard verkocht wordt aan een investeerder. In geval het paard in Nederland blijft en de investeerder in het buitenland is gevestigd, is het de vraag of er sprake is van een levering of een dienst voor de btw en welk btw-tarief van toepassing is. Als 50% van de beschikkingsmacht over het paard verkocht wordt dan is er over het algemeen sprake van een goederenlevering.⁸ Om het 0%-tarief toe te kunnen passen moet het paard daadwerkelijk naar een ander land worden vervoerd. Als dat niet het geval is, dan is het 21%-tarief van toepassing. In sommige gevallen kwalificeert de verkoop van een deel van een paard als dienst, omdat de koper geen invloed heeft op het gebruik, de training of het management. De dienst is belast in het land waar de afnemer, de investeerder, is gevestigd.

Beslismodel

1. Is de verkoper een particulier zonder structurele opbrengsten?

Ja → Geen btw verschuldigd

Nee → Ga verder naar 2

2. Is het paard gekocht van een particulier?

Ja → btw berekenen over de winstmarge

Nee → Ga verder naar 3

3. Is het paard gekocht van een btw-ondernemer binnen Nederland?

Ja → 21% btw over de verkoopprijs

Nee → Ga verder naar 4

4. Koopt de handelaar van een btw-ondernemer in een ander EU-land?

Ja → Btw verlegd naar de koper

Nee (EU-particulier) → Geen btw bij aankoop, verkoop naar Nederland → 21% btw of margeregeling afhankelijk van status verkoper

5. Wordt het paard uitgevoerd buiten de EU?

Ja → 0%-tarief (export)

Nee → Ga verder naar 6

6. Wordt het paard ingevoerd van buiten de EU?

Ja → 21% btw over douanewaarde

Nee → Regels voor binnenlandse of EU-transacties gelden

3. Paardensport

Het als btw-ondernemer verrichten van diensten op het gebied van paardensport waarbij geen sprake is van het uitsluitend begeleiden van het paard door een mens, maar van een samenspel van mens en paard, is een belastbare prestatie voor de btw. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld paardrijden, springen, dressuur en paardenrennen. Uit jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ EU) volgt dat er sprake moet zijn van een niet te verwaarlozen lichamelijke component om te kunnen

⁸ Rb. Zeeland-West-Brabant, 01-07-2025, nr. BRE 24/4857.

spreken van sportbeoefening.⁹ Het verlaagde btw-tarief van 9% is op de paardensporten van toepassing als de dienstverlening wordt verzorgd door een winstbeogende btw-ondernemer. In het Belastingplan 2025 staat opgenomen dat het btw-tarief op sport vanaf 2026 verhoogd wordt naar 21%. Deze plannen zijn geschrapt.

Er kan ook een btw-vrijstelling van toepassing zijn waardoor niet aan btw-heffing wordt toegekomen. De btw-vrijstelling voor sport is van toepassing op diensten die nauw samenhangen met de beoefening van sport en door instellingen worden verricht voor personen die aan sport doen.¹⁰ Het gaat hierbij om instellingen die geen winst beogen zoals bijvoorbeeld rijverenigingen en ponyclubs. De diensten die zij verrichten, zoals het verzorgen van lessen en het ter beschikking stellen van rijbanen en rijhallen voor het beoefenen van paardensport, zijn vrijgesteld van btw.

Bij sommige paardensporten, zoals bijvoorbeeld paardenrennen, komt het voor dat er weddenschappen plaatsvinden en prijzengeld wordt uitgekeerd. Het doel van een paardenren is in essentie om als ruiter zo snel mogelijk met het paard een bepaalde afstand af te leggen. Het deelnemen aan een paardenren kwalificeert als paardensport en is belastbaar met btw. Als de paardenren wordt georganiseerd door een niet-winstbeogende instelling dan geldt mogelijk een btw-vrijstelling. Als dat niet het geval is, dan is er 9% btw verschuldigd. Het gelegenheid geven tot deelname aan weddenschappen op de uitslag van een paardenren is belast met 21% btw.¹¹ Het bij paardenrennen behaalde prijzengeld is niet met btw belast als de uitkering ervan afhankelijk is van de eindklassering in de wedstrijd.¹²

Voorbeeld

Manege De Horizon biedt verschillende diensten aan. Voor haar leden organiseert de vereniging rijlessen. Omdat de instelling geen winstoogmerk heeft zijn de activiteiten vrijgesteld van btw.

Daarnaast organiseert de manege paardenwedstrijden voor het publiek, waarbij ook prijzengeld wordt uitgekeerd aan de winnaars. Nummer 1 ontvangt € 250 en nummer 2 en 3 € 100 en € 50. De deelname aan de wedstrijden is vrijgesteld van btw. Het bij de wedstrijden uitgekeerde prijzengeld is niet belast met btw, omdat het afhankelijk is van de eindklassering.

4. Trainingen

Op trainingen en lessen van een paardensport gegeven door een winstbeogend ruitersportcentrum is het 9%-tarief van toepassing wanneer tevens het recht om gebruik te maken van een rijbaan of ander soort sportaccommodatie wordt verleend. Een sportaccommodatie is een onroerende zaak die op basis van objectieve kenmerken is ingericht voor de sportbeoefening door de mens, zoals een manege.¹³ In het besluit toelichting tabel I staat hier onder de toelichting op post b3 het volgende over opgenomen:

Als de ondernemer die het recht verleent gebruik te maken van de sportaccommodatie ook les, instructie of begeleiding geeft, geldt het verlaagde btw-tarief ook voor die prestaties. Van een dergelijke situatie is

⁹ HvJ 26 oktober 2017, C-90/16 (The English Bridge Union Limited).

¹⁰ Art. 11 lid 1 onderdeel e Wet OB.

¹¹ TC 15 november 1943, nr. 2983 O, res. 1944, nr. 2.

¹² HvJ 11 november 2016, C-432/15 (Pavĺína Bařtová).

¹³ HvJ 21 februari 2013, C-18/12 (Město Žamberk).

sprake als bijvoorbeeld een tennisleraar zelf een tennisbaan huurt waarop hij tennisles geeft aan zijn klant (die ook betaalt voor de sportaccommodatie). Het lesgeld is onder deze omstandigheden de vergoeding voor de tennisles inclusief het gebruik van de baan. Een ander voorbeeld betreft het verzorgen van een schermclinic in de schermclub van de ondernemer die de clinic verzorgt.

Als de ondernemer niet het recht verleent gebruik te maken van de sportaccommodatie maar wel les, instructie of begeleiding geeft, mist de post toepassing. Voorbeelden hiervan zijn:

- *een ondernemer verzorgt een schermclinic op locatie bij zijn klant;*
- *een tennisleraar geeft tennislessen aan zijn klanten die lid zijn van een tennisvereniging op tennisbanen van de tennisvereniging. De leden maken op grond van hun lidmaatschapsrechten gebruik van de tennisbaan waarop de les wordt gegeven. De post is in dit geval niet van toepassing omdat de tennisleraar de sportaccommodatie niet zelf ter beschikking stelt.*

Uit het voorgaande valt op te maken dat het btw-tarief van 9% of de btw-vrijstelling voor sport van toepassing is op lessen die uit naam van een manege worden gegeven op de locatie van de manege. Een zzp'er die niet aan een manege verbonden is en uit eigen naam trainingen verzorgt op de manege moet 21% btw berekenen op de diensten.

Het kan ook voorkomen dat medewerkers van een ruitersportcentrum of ander manege bijscholing volgen. Op basis van een goedkeuring van de staatssecretaris zijn cursussen met een algemeen karakter zoals management-, marketing- en sponsoringcursussen, die worden verzorgd voor binnen de georganiseerde sportwereld werkzame vrijwilligers en semi-professionals, vrijgesteld van btw.¹⁴ Meer vakinhoudelijke cursussen voor binnen de sportwereld werkzame professionals, de technische en niet-technische sportcursussen, zijn beroepsopleidingen en daarop is de onderwijsvrijstelling van toepassing als de instelling die het onderwijs verzorgt, is ingeschreven in het CRKBO.

Buiten de aan paardensport gerelateerde trainingen en lessen, komt het ook voor dat de paarden zelf getraind worden. Diensten die betrekking hebben op het socialiseren en trainen van jonge paarden als onderdeel van een opfokproces zijn als gevolg van het afschaffen van de landbouwregeling vanaf 2025 belast met 21% btw. Dit omvat bijvoorbeeld het zadelmak maken en keuringsklaar maken van de paarden.

Beslismodel 'gelegenheid geven tot sporten'

1. Wordt er gelegenheid gegeven tot het beoefenen van een paardensport?

Ja → Ga verder naar 2

Nee → 21% btw

2. Wordt dit door een instelling zonder winstoogmerk gedaan?

Ja → Vrijgesteld van btw

Nee → Ga verder naar 3

3. Wordt dit gegeven op een sportaccommodatie die door de instructeur zelf ter beschikking wordt gesteld?

Ja → Verlaagd btw-tarief 9%

Nee (bijv. les op locatie van klant of vereniging) → 21% btw

¹⁴ Par. 12.4 besluit onderwijsvrijstelling, nr. 2024-25032.

4. Gaat het om een cursus met algemeen karakter voor vrijwilligers of semi-professionals in de sportwereld (bijv. management, sponsoring, marketing) of een meer vakinhoudelijke (sport)cursus die wordt gegeven door een instelling die is ingeschreven in het CKRBO?

Ja → Vrijgesteld van btw

Nee → Zie 1–3 voor toepassing

5. Pensionstalling

Een eigenaar van een paard kan ervoor kiezen het paard tegen betaling onder te brengen bij een stalhouder. De stalhouder zorgt voor onderdak en in veel gevallen ook voor de verzorging van het paard, zoals het voeren, uitmesten, weidegang en beweging. Deze pensionstalling kan op verschillende manieren in de btw-heffing worden betrokken. Gerechtshof 's-Hertogenbosch heeft een driedeling gemaakt, welke in het besluit toelichting tabel I is overgenomen en dient te worden aangehouden bij de facturatie van de pensionstalling.¹⁵ Deze richtlijn is met de branche overeengekomen. Een ondernemer kan afwijken van deze richtlijn wanneer aannemelijk wordt gemaakt dat de bij hem aanwezige situatie wezenlijk afwijkt van de geschetste richtlijn.

Ingeval de stalhouder een winstbeogend ruitersportcentrum met pensionstalling met zowel een buiten- als een binnenrijbaan (rijaccommodatie) is, dan dient op de factuur het volgende onderscheid te worden gemaakt in prestaties en bijbehorende btw-tarieven:

- 1/3 verhuur box = vrijgesteld van btw
- 1/3 gelegenheid geven tot sportbeoefening = 9% btw
- 1/3 overige prestaties = 21% btw

Ingeval de stalhouder een niet winstbeogend ruitersportcentrum is met pensionstalling met zowel een buiten- als een binnenrijbaan (rijaccommodatie) is, dan dient op de factuur het volgende onderscheid te worden gemaakt in prestaties en bijbehorende btw-tarieven:

- 1/3 verhuur box = vrijgesteld van btw
- 1/3 gelegenheid geven tot sportbeoefening = vrijgesteld van btw
- 1/3 overige prestaties = 21% btw

Ingeval de stalhouder een winstbeogend ruitersportcentrum met pensionstalling met alleen een buitenrijbaan is:

- 35% verhuur box = vrijgesteld van btw
- 12,5% gelegenheid geven tot sportbeoefening = 9% btw
- 52,5% overige prestaties = 21% btw

Ingeval de stalhouder een niet winstbeogend ruitersportcentrum met pensionstalling met alleen een buitenrijbaan is:

- 35% verhuur box = vrijgesteld van btw
- 12,5% gelegenheid geven tot sportbeoefening = vrijgesteld van btw
- 52,5% overige prestaties = 21% btw

¹⁵ Gerechtshof 's-Hertogenbosch 20 maart 2008 en besluit 23 december 2024, nr. 2024-35653.

In geval er sprake is van pensionstalling met alleen stalling en géén rijbaan:

- 35% verhuur box = vrijgesteld van btw
- 65% overige prestaties = 21% btw

Voorbeeld

Bettie de Vries is voor haar twee paarden Bonfire en Silver op zoek naar een pension. Bonfire is al wat ouder en Bettie gaat niet meer met haar rijden. Zij vindt bij stalling De Hoef een fijne plek. Stalling De Hoef heeft geen rijbaan. Silver is nog jong en fit en met haar wil Bettie wedstrijden gaan rijden. Ze besluit Silver bij de winstbeogende manege De EquiHoef te stallen. Daar kan ze met Silver zowel binnen als buiten trainen op de rijbanen.

Op de factuur die Bettie ontvangt voor de stalling van Bonfire wordt een bedrag van € 500 inclusief btw in rekening gebracht. De btw-heffing verloopt als volgt: € 325 is belast tegen 21% btw. De btw wordt uit het bedrag gehaald en bedraagt € 68,25. € 175 is vrijgesteld van btw-heffing.

Op de factuur die Bettie ontvangt voor de stalling van Silver wordt een bedrag van € 900 inclusief btw in rekening gebracht. € 300 is belast met 9% btw, € 300 met 21% btw en € 300 is vrijgesteld van btw. De btw wordt uit de bedragen gehaald en bedraagt € 27 + € 63 = € 90.

Stalhouder De EquiHoef biedt een combinatie van diensten aan: binnen- en buitenrijbaan, volledige pensionstalling, trainingslessen, en vervoer van paarden naar wedstrijden.

6. Verzorging

De verzorging van een paard omvat alles wat nodig is om het dier gezond, schoon, gelukkig en goed presterend te houden. Naast stalling en training, kan bijvoorbeeld ook worden gedacht aan voeding, de dierenarts, de hoefsmid en reiniging van stal en paard. Onderstaande tabel biedt inzicht in de btw-gevolgen van verschillende prestaties.

Prestatie	Btw-tarief
Leveren van paardenvoer	21%
Leveren van bodembedekking zoals vlas, stro en zaagsel	21%
Leveren van verzorgingsproducten zoals borstels, shampoo, vliegendekens etc.	21%
Behandelingen door een dierenarts, zoals onderzoeken, vaccinaties, wondverzorging, gebitsbehandeling, operaties (daaronder begrepen reis- of voorrijkosten van de dierenarts)	21%
Leveren of toedienen van geneesmiddelen door een dierenarts bij de behandeling van een ziek dier	21%
Verkoop van geneesmiddel door dierenarts voor verdere behandeling (daaronder niet begrepen geneesmiddelen voor in vitro gebruik)	9%
Hoefsmidwerkzaamheden	21%
Gebruik trainingsmolen en paddock	21%
Het vervoer van een paard (niet in het kader van export)	21%

7. *Het leasen van paarden*

De aanschaf van een paard kan kostbaar zijn en het komt daarom steeds meer voor dat paarden worden geleased. De lessee betaalt een bepaald bedrag per maand of per jaar en neemt de verzorging van het paard (gedeeltelijk) op zich. Hof Amsterdam heeft geoordeeld dat de verhuur van paarden niet is aan te merken als het vervoeren van personen en derhalve niet aan het verlaagde btw-tarief is onderworpen. Het 21%-tarief is van toepassing.¹⁶

8. *Ten slotte*

Heb je vragen over de inhoud van deze NOAB-praktijknotitie, dan kun je als NOAB-lid in het kader van de NOAB-helpdesk contact opnemen met:

NOAB Adviesgroeplid BTW-INSTITUUT – Ilse van Noije LLM
Tel. 078-6225452

Voorwaarden en disclaimer

Deze praktijknotities zijn specifiek bedoeld voor NOAB-kantoren. Het is niet toegestaan deze te delen met andere partijen. Daarnaast is de disclaimer van kracht die je kunt vinden op <https://noab.nl/disclaimer-privacy-en-cookieverklaring/>.

¹⁶ Hof Amsterdam 18 december 1990.